Πιθηκίζουμε τους πρωτευουσιάνους (Χρήστος Γιανναράς)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 14 Ιανουαρίου, 2006

Πόσο Ευρωπαίος είναι ο σημερινός Έλληνας; Εξαρτάται από το πώς ορίζουμε την Ευρώπη. Γεωγραφικά δεν υπάρχει πρόβλημα, είμαστε Ευρωπαίοι, δεν το αμφισβητεί κανείς. Βέβαια, είμαστε Νοτιο-ανατολίτες Ευρωπαίοι, όχι Δυτικοευρωπαίοι ούτε Βόρειοι. Αν ορίσουμε την Ευρώπη ιστορικά, είμαστε και πάλι Ευρωπαίοι, το αρχαιότερο όνομα στην ήπειρο. Αλλά με ιστορία τελείως άλλη από αυτή των λαών που εγκαταστάθηκαν στην Ευρώπη πέντε τουλάχιστον αιώνες μ.Χ. και δημιούργησαν τη νεώτερη και σύγχρονη "πεφωτισμένη Εσπερία".

Σχολαστικές οι διακρίσεις, όμως όταν τσαλαβουτάμε αόριστα στη γεωγραφία και στην ιστορία δημιουργούμε συγχύσεις και τρέφουμε ψευδαισθήσεις. Ολόκληρος ο κοινωνικός και κρατικός μας βίος των Νεοελλήνων αρθρώνεται και λειτουργεί με βάση έναν ευφραντικό μύθο: ότι το νεωτερικό οικοδόμημα της Ευρώπης θεμελιώθηκε πάνω στον δικό μας (τον αρχαίο βέβαια) πολιτισμό. Ότι εμείς δώσαμε τα φώτα στην Εσπερία. Ότι επομένως "ανήκομεν εις την Δύσιν", οι Δυτικοευρωπαίοι είναι οι φυσικοί μας σύμμαχοι, φίλοι, εταίροι. Ο Χάντινγκτον, ο Ντυροζέλ, ο Μπαρναβί (και από κοντά σύσσωμος ο "έγκυρος" ευρωπαϊκός και αμερικανικός Τύπος) προσπάθησαν τα τελευταία χρόνια να μας συνεφέρουν στην πραγματικότητα, να μας απαλλάξουν από τις ψευδαισθήσεις. Μας είπαν απερίφραστα ότι είμαστε άλλο "πολιτιστικό στρατόπεδο" εμείς, δεν ανήκουμε στον πολιτισμό της Δύσης, η Δύση συνεχίζει την αρχαιοελληνική κληρονομιά και όχι εμείς τα βαλκανικά βλαχαδερά με το τόσο σκοτεινό Βυζάντιο πίσω μας και προσκολλημένοι στη μισαλλόδοξη Ορθοδοξία μας.
Αλήθεια, πόσο Δυτικοευρωπαίοι είμαστε οι 'Έλληνες σήμερα; Μας το λένε και δεν το ακούμε: είμαστε τόσο Δυτικοευρωπαίοι όσο και κάθε πλασματική απομίμηση του αυθεντικού πρωτοτύπου, θλιβεροί μεταπράτες είμαστε, πιθηκίζουμε σαν επαρχιωτάκια τους πρωτευουσιάνους, πασχίζουμε και με αερογέφυρα να "πηδήξουμε" είκοσι πέντε αιώνες, για να βαυκαλιζόμαστε σαν απευθείας απόγονοι του Περικλή, του Πλάτωνα και του Αισχύλου. Αυτή η Ορθοδοξία μας τα χαλάει...
Ο Τσαρούχης έλεγε: "Στο Παρίσι κατάλαβα ότι για να γίνω αληθινά κοσμοπολίτης, πρέπει πρώτα να είμαι Έλληνας". Στο ίδιο καρφί σφυροκοπούσαν και όλοι οι κορυφαίοι μας ελληνοκεντρικοί: ο Σεφέρης, ο Ελύτης, ο Πικιώνης, ο Μάνος Χατζιδάκις, ο Κόντογλου, ο Θεοτοκάς. Σήμερα ποιος καταλαβαίνει ότι μόνο όταν κομίζεις ετερότητα, διαφορά πολιτισμού ως πρόταση ενεργό, μόνο τότε μετέχεις ισότιμα και γόνιμα στο ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι, μόνο τότε σε σέβονται και

σε υπολογίζουν;
Ακατανόητη γλώσσα όλα αυτά, ελεύθερη πτώση στο κενό ο αστοιχείωτος "εξευρωπαϊσμός" μας.